

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

Aan de Vaste Commissie van Financiën uit de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
mr. R.F. Berck
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Amsterdam, 3 november 2005

Betreft: NOB commentaar op wetsvoorstel Wijziging van de Wet op de loonbelasting 1964 en van enige andere wetten (Wet aanvullend overgangsrecht fiscale behandeling pensioen, Kamerstuk 30 330)

Geachte leden van de Commissie,

De Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (hierna: de Orde) heeft met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op de loonbelasting 1964 (hierna: Wet LB 1964) en van enige andere wetten (Wet aanvullend overgangsrecht fiscale behandeling pensioen) en ziet daarin aanleiding tot de volgende reactie.

1. Algemeen commentaar

1.1. Onjuiste uitvoering toezegging Eerste Kamer

De Orde is van oordeel dat het onderhavige wetsvoorstel geen correcte uitvoering vormt van de door de minister van sociale Zaken en Werkgelegenheid gedane toezegging in de Eerste Kamer, te weten dat indien geen tijdige aanpassing plaats kan vinden van pensioenregelingen uitstel van de ingangsdatum moet plaatsvinden. Nu DNB heeft vastgesteld dat 25% van de werknemers vermoedelijk geen tijdig aangepaste regeling heeft, doet zich de omstandigheid voor zoals bedoeld in bovenstaande toezegging. De Orde is dan ook van oordeel dat de invoeringsdatum van 1 januari 2006 verplaatst dient te worden tot 1 januari 2007. Dit geldt temeer daar er geheel geen reden is om tot een overhaaste invoering over te gaan gelet op de lange termijn aspecten van pensioen. Bovendien zou uitstel ook de salarisadministraties aanzienlijk verlichten gelet op de invoering van een groot aantal andere maatregelen ingaande 2006.

1.2. Prematuur handelen belastingdienst

De Orde constateert verder dat er op grote schaal brieven zijn verspreid onder werkgevers waarin vrijwel zonder voorbehoud wordt aangegeven dat er een strafheffing komt terwijl de Tweede Kamer zelfs nog geen inbreng heeft kunnen geven ten aanzien van het onderhavige wetsvoorstel. De Orde acht dit een betrekkelijk onbetamelijke gang van zaken.

1.3. Strafheffing is buitenproportioneel en leidt tot dubbele heffing

De Orde is van oordeel dat de voorgestelde strafheffing buitenproportioneel is; in de eerste plaats omdat het belastingplichtigen niet verweten kan worden dat zij de regelingen niet tijdig hebben kunnen aanpassen gelet op de omvangrijke operatie. In de tweede plaats omdat de heffing zelfs tweemaal zo hoog is als de strafheffing op VUT-regelingen die immers tot en met 2010 gemaximeerd is tot 26%. Er is naar het oordeel van de Orde geen enkele goede reden waarom deze heffing 52% zou moeten bedragen.

De Orde is van oordeel dat er sprake is van een onaanvaardbare dubbele heffing. De argumentatie dat de onderhavige heffing ten laste van de werkgever komt terwijl de uitkeringen t.z.t. belast zijn bij een ander, te weten de werknemer, en daardoor geen sprake zou zijn van dubbele heffing snijdt uteraard geen hout. Effectief wordt het pensioen in zoverre dubbel belast. Het effect van de heffing is immers identiek aan het niet in aftrek toe staan van een deel van de werkgeverspremie.

1.4. Onwenselijke administratieve lastenverzwaring

De Orde is van oordeel dat de werkwijze met de verklaring inzake een correctie pensioenregeling een onwenselijke administratieve lastenverzwaring voor de werkgever inhoudt. Bovendien vraagt de Orde zich af hoe wordt omgegaan met ten onrechte ingezonden verklaringen alsmede met ten onrechte niet-ingezonden verklaringen.

Daarnaast is de werkgever wiens pensioenregeling per 1 januari 2006 niet voldoet aan de eisen van de Wet VPL verplicht de salarisadministratie aan te passen. Ook moet de werkgever het bovenmatige deel van de pensioenaanspraak bepalen. Desalniettemin wordt in de Memorie van Toelichting opgemerkt dat met de gekozen vormgeving wordt bereikt dat er minder administratieve lasten optreden ten opzichte van de situatie dat de Wet VPL ongewijzigd per 2006 in werking zou treden. De Orde kan deze opmerking in het licht van het vorenstaande niet goed plaatsen en zou een nadere toelichting op prijs stellen.

1.5. Te beperkte rekentool

De Orde constateert dat er een rekenhulp is ontwikkeld die echter geen oplossing biedt voor pensioenregelingen van directeuren/grootaandeelhouders. De Orde meent dat hierdoor ten onrechte een discriminerende behandeling plaatsvindt van verschillende soorten werknemers en dringt er op aan dat ook voor deze groep werknemers een rekenhulp wordt ontwikkeld.

2. Technisch commentaar

2.1. Splitsing of eindheffing?

Als een pensioenaanspraak niet voldoet aan de eisen die in de Wet LB 1964 aan een pensioenregeling worden gesteld, is de hoofdregel dat de volledige pensioenaanspraak van de werknemer tot het loon wordt gerekend. In het wetsvoorstel wordt voorgesteld dat voor het jaar 2006 een tegemoetkoming geldt: niet de gehele pensioenaanspraak is belast, maar slechts het bovenmatige deel. Daarnaast vindt belastingheffing plaats via eindheffing en komt de heffing derhalve voor rekening van de werkgever.

De Orde merkt op dat het op grond van het huidige artikel 18, derde lid Wet LB 1964 mogelijk is om een splitsing aan te vragen. Een pensioenregeling kan gesplitst worden in een onzuiver deel en een zuiver deel. Voor het onzuiver deel van de pensioenregeling geldt dan de hoofdregel: de aanspraak is belast. Het onzuivere gedeelte van de pensioenregeling valt in box 3. De aanspraak en het rendement over de aanspraak worden tot de grondslag voor de vermogensrendementsheffing gerekend; over de te zijner tijd te ontvangen uitkeringen is de werknemer geen belasting verschuldigd. De Orde meent dat een splitsing uiteindelijk voordeliger lijkt dan het voorgestelde aanvullende overgangsrecht en zou hierop graag een reactie zien.

2.2. Bovenmatige pensioenaanspraak of pensioenpremie

In het voorgestelde artikel 38h lid 2 en 3 wordt opgemerkt dat de inhoudingsplichtige een eindheffing van 52% is verschuldigd over het positieve verschil tussen (i) de toename van de waarde in het economisch verkeer van de aanspraak en (ii) de toename van de waarde in het economisch verkeer van de aanspraak ingeval op 01.01.06 de pensioenregeling zou zijn aangepast aan de Wet VPL. Met andere woorden: de inhoudingsplichtige moet een eindheffing van 52% afdragen over het bovenmatige deel van de pensioenaanspraak. In de toelichting wordt uitgelegd dat dit praktisch benaderd kan worden en dat voor de bepaling van de eindheffing mag worden uitgegaan van het bovenmatige deel van de premie. De rekentool van de Belastingdienst gaat hier overigens ook van uit. De Orde vraagt zich af of dit ook betekent dat een werkgever ervoor kan kiezen uit te gaan van het bovenmatige deel van de aanspraak?

De inhoudingsplichtige is ruwweg een eindheffing van 52% verschuldigd over het bovenmatige deel van de pensioenaanspraak indien de pensioenregeling niet is aangepast aan de Wet VPL (en wel voldoet aan de overige eisen van de Wet LB 1964). Is er bij arbeidsongeschiktheid premievrijstelling aan een werknemer verleend, dan betaalt de pensioenuitvoerder de pensioenpremie. De Orde vraagt zich af of in een dergelijke situatie de pensioenuitvoerder de eindheffing moet afdragen of dat deze voor rekening van de (voormalig) werkgever komt?

2.3. Aanvullend overgangsrecht ook voor prepensioen?

Graag zou de Orde bevestigd zien dat het overgangsrecht ook van toepassing is op prepensioen en niet alleen op ouderdomspensioen. Dit lijkt logisch, aangezien pensioenaanspraken normaliter in totaliteit als één aanspraak worden beschouwd. Het zou dan niet uit moeten maken of er een separaat prepensioenreglement is of dat het prepensioen en pensioen in één reglement zijn samengebracht. Ook zou het geen verschil moeten maken of het prepensioen is ondergebracht in een separate stichting of bij een uitvoerder. Hierover is niets terug te vinden in de toelichting op het wetsvoorstel. Kan op dit punt duidelijkheid worden geschapen? Ook kan er in dit kader op gewezen worden dat de rekentool van de Belastingdienst – waarmee het bovenmatige deel van de pensioenpremie bepaald kan worden – ten onrechte geen rekening houdt met prepensioen.

2.4. Samenloop artikel 19b Wet LB 1964 en 38b Wet LB 1964

In het Nader Rapport staat vermeld dat ook werknemers belang hebben bij een tijdige aanpassing van de pensioenregeling omdat alle aanspraken die tot dan toe zijn opgebouwd (dit kan dus over vele jaren gaan) op grond van artikel 19b Wet LB 1964 ineens worden belast indien de regeling vanaf 1 januari 2007 niet voldoet aan het VPL-kader. De Orde meent dat hiermee het in de Wet VPL opgenomen overgangsrecht (artikel 38b Wet LB 1964) in feite grotendeels een dode letter wordt en dat dit voor individuele werknemers onwenselijke consequenties oplevert.

N O B

Artikel 19b Wet LB 1964 stipuleert een fictieve afkoop als de pensioenregeling niet meer als zodanig is aan te merken. Dit effect is vanuit de historie van de bepaling wellicht begrijpelijk voor situaties waarin de regeling niet meer voldoet doordat bijvoorbeeld afkoop mogelijk wordt gemaakt, de verzekeraar niet meer kwalificeert of andere begunstigden worden benoemd dan de fiscale regelgeving toelaat. Vanuit de historie van de bepaling is het naar de mening van de Orde evenwel onjuist dat fictieve afkoop eveneens geacht wordt plaats te vinden omdat de pensioenregeling niet meer als zodanig kwalificeert door een wetswijziging – in dit geval de invoering van de Wet VPL.

Daarnaast bevat de Wet VPL overgangsrecht dat inhoudt dat op "bestaande aanspraken ingevolge een pensioenregeling als bedoeld in deze wet de op het moment van ontstaan van deze aanspraken in deze wet opgenomen bepalingen die verband houden met deze aanspraken, van toepassing blijven" (artikel 38b Wet LB 1964). Het ligt naar de mening van de Orde in de rede dat dit overgangsrecht aldus wordt uitgelegd en toegepast dat (oude) aanspraken gerespecteerd blijven indien en voorzover zij voldoen aan het fiscale pensioenkader dat bestond op het moment van het ontstaan van die aanspraken. Op die manier weten individuele werknemers waar zij aan toe zijn en worden zij vanaf 1 januari 2007 niet met onverwachte en voor hen volstrekt onoverzienbare financiële consequenties geconfronteerd (progressieve belastingheffing over aanspraken, revisierente). Wél houden zij dan uiteraard nog meer dan voldoende belang bij tijdige aanpassing van hun pensioenregeling, omdat aanspraken die vanaf 2007 worden opgebouwd op basis van een niet VPL-conforme pensioenregeling in beginsel volledig belast zijn. Omdat de loonheffing over deze aanspraak ten laste van de werknemer zal komen, resulteert dit in een lager te ontvangen nettoloon. Dat effect zullen werknemers willen vermijden.

De Orde dringt er derhalve op aan dat bij werknemers niet de gehele pensioenaanspraak wordt belast als zij een pensioenregeling hebben die op 1 januari 2007 nog niet VPL-conform is. Een redelijke uitleg van 38b Wet LB 1964 houdt in dat de tot en met 2006 opgebouwde pensioenaanspraken worden getoetst aan de toentertijd geldende wetgeving.

2.5. Samenloop overig overgangsrecht VPL

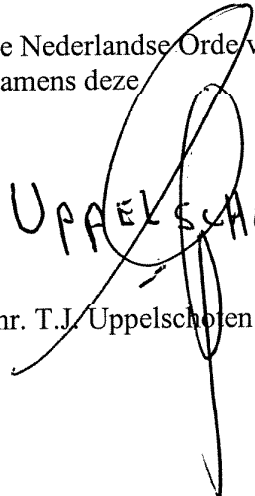
In het aanvullende overgangsrecht wordt de mogelijkheid gecreëerd om de pensioenregeling in het jaar 2006 aan te passen zonder dat de gehele pensioenaanspraak na 1 januari 2006 als bovenmatige aanspraak in de heffing wordt betrokken. Er is geen aparte bepaling opgenomen over de gevolgen van dit aanvullende overgangsrecht voor de artikelen 38d e.v. Wet LB, waarin het overgangsrecht van de Wet VPL met betrekking tot de prepensioenregeling, de regeling voor het ouderdomspensioen en de regeling voor het overbruggingspensioen is opgenomen. De regelingen moeten voor 1 januari 2006 conform de Wet VPI worden aangepast om van het in deze artikelen opgenomen overgangsrecht gebruik te kunnen maken. De Orde is van mening dat – aangezien deze regelingen veelal onderdeel uitmaken van de algemene pensioenregeling – de overgangsbepalingen van toepassing moeten blijven op de in 2006 aangepaste regelingen. Een andersluidende uitleg van het aanvullende overgangsrecht brengt mee dat bijvoorbeeld de prepensioenregeling nog voor 1 januari 2006 moet worden aangepast, terwijl de ouderdomspensioenregeling in 2006 nog kan worden gewijzigd.

3. Tot slot

Een kopie van deze brief heeft de Orde heden verzonden aan de Staatssecretaris van Financiën. Uiteraard is de Orde graag bereid het bovenstaande nader toe te lichten.

Hoogachtend,

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs,
namens deze

T. UPPELSCHOTEN

mr. T.J. Uppelschoten